

ขอสรุปและขอเสนอแนะ

ผู้เขียนเห็นว่าพระราชบัญญัติศุลกากรนั้นได้จัดทำขึ้นใช้ครั้งแรกตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕ และใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นเวลาถึง ๔๕ ปี แม้จะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมภายหลังอีกหลายครั้ง แต่ก็ ได้จัดทำใหม่หมด คงเป็นแต่เพียงแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วนเท่านั้น ข้อความบางตอนที่ไร้ประโยชน์หรือยืดยาวเกินควร จนอาจจะกล่าวได้ว่าในปัจจุบันนี้พระราชบัญญัติศุลกากรไทยไม่ทันสมัยเท่าที่ควร สมควรจะได้แก้ไขปรับปรุงยกร่างขึ้นใหม่ทั้งหมด แบ่งแยกให้เป็นหมวดตอน และย้ายในทางปฏิบัติในด้านการนำเข้านั้น ผู้เขียนขอเสนอแนะให้ทำการปรับปรุงดังนี้คือ

๑. ในกรณีเก็บของไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น ตามประมวลข้อบังคับศุลกากร ข้อ ๑๓๓๓ เห็นได้ว่าเจตนาจะถือราคาสินค้าขณะนำออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเป็นเกณฑ์ในการคิดภาษี เพราะได้กำหนดให้ใช้ทั้งพิกัดอัตราศุลกากรและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในวันที่ขนย้ายของออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่าการมีคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้นก็เพื่อประโยชน์ของพ่อค้าที่จะไม่ต้องเสียภาษีในทันทีขณะนำสินค้าเข้ามาในประเทศไทย แต่เป็นการผ่อนผันให้ทยอยเสียภาษีได้ในภายหลัง ฉะนั้นกรมศุลกากรจึงได้กำหนดให้ใช้ทั้งอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และพิกัดอัตราศุลกากรในวันที่ขนย้ายสินค้าออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเป็นหลักในการคิดภาษีขาเข้า แต่เนื่องจากว่ากฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ว่าให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในวันที่ขนย้ายสินค้าออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บนได้ เพราะตามหลักทั่วไปแล้ว จะต้องใช้อัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ของนั้นนำเข้ามาในราชอาณาจักร เป็นหลักในการคิดราคาสินค้ากลับมาเป็นเงินบาท และมาตรา ๑๐ ทวิจะได้บัญญัติยกเว้นไว้ว่าเฉพาะกรณีเก็บของในคลังสินค้าให้ใช้รายการละเอียดของสินค้าที่จัดไว้ขณะนำสินค้าเข้าเก็บในคลังสินค้าตามมาตรา ๔๗ มาเป็นหลักในการคำนวณภาษีของสินค้าที่นำออกจากคลังสินค้า

ทัศนคติตาม แต่คำว่ารายการละเอียดแห่งสินค้า ย่อมรวมถึงทั้งสภาพของราคาของ ซึ่งได้  
คำนวณจากเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาทไทยตามประมวลข้อ ๑๐๒๒ แล้วควย และไม่  
มีบทบัญญัติใดให้นำอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ชนของออกจากคลังสินค้าทัศนคติมาใช้ได้ คงมีแต่  
เฉพาะให้นำพิกัตอัตราศุลกากรในวันชนของออกจากคลังสินค้าทัศนคติเท่านั้นมาใช้ได้ ฉะนั้น  
การที่ประมวลข้อบังคับศุลกากรข้อ ๑๓๓๓๓ บัญญัติไว้เกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจไว้ จึงเป็น  
การไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง ซึ่งถ้าประสงค์จะให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยน และพิกัตอัตราศุลกากรใน  
วันชนของออกจากคลังสินค้าทัศนคติทั้ง ๒ อย่าง ก็จะต้องแก้ไขกฎหมายศุลกากรมาตรา ๑๐ ทวิ  
วรรค ๒ นี้เสีย มิฉะนั้นก็ต้องแก้ไขประมวลข้อบังคับดังกล่าว เพื่อให้เกินเลยกฎหมายไป

๒. สำหรับสินค้าที่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนอากร เนื่องจากผู้มีสิทธินำเข้า  
มาใช้เองหรือนำเข้ามาเพื่อประโยชน์อย่างใดที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ และได้มีการโอนหรือใช้  
ประโยชน์อย่างอื่นใน ๕ ปี นับแต่วันนำเข้านั้น กฎหมายไทยเราให้ชำระภาษีตามสภาพของ  
ราคาของ และอัตราอากรที่เป็นอยู่ในวันที่โอนหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าเป็นการทำ  
ให้รัฐขาดรายได้ที่ควรจะได้ไป เพราะแทนที่จะได้ภาษีเต็มจำนวน กลับได้เพียงบางส่วนเท่านั้น  
สมควรจะแก้ไขใหม่ทำให้ชำระภาษีที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนโดยเต็มจำนวนจะดีกว่า เพราะ  
ในทุกประเทศก็บัญญัติให้เสียภาษีที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนเต็มจำนวนกันทั้งนั้น ทั้งนี้เพราะการ  
ให้สิทธิดังกล่าวก็เพื่อประโยชน์ของบุคคลบางจำพวก เช่นพวกทูต เมื่อพวกนี้จำหน่ายจ่ายโอน  
ไปให้คนอื่น ก็ควรจะได้เก็บภาษีเต็มจำนวน เพราะรัฐจะได้ไม่ขาดรายได้ไป และไม่เป็นที่  
ให้ใครเคียดแค้น และเป็นการป้องกันการรั่วไหลของภาษีศุลกากรทางหนึ่งด้วย

๓. เนื่องจากพิกัตอัตราศุลกากรที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ เราใช้อัตราเดียว  
เสมอภาคกันทุกประเทศ จึงเป็นเหตุให้เสียเปรียบในทางการค้ากับบางประเทศที่มีพิกัต  
อัตราศุลกากรหลายชนิด และนอกจากนี้บางประเทศยังมีอำนาจเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมในกรณี  
ที่สินค้าของตนหรือเรือสินค้าของตนได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกับประเทศอื่น ในประเทศหนึ่ง  
ประเทศใดด้วย เช่น จีน เกาหลี เป็นต้น ซึ่งเห็นว่าสมควรจะได้มีกฎหมายทำนองเดียวกันนี้  
บัญญัติไว้ในกฎหมายศุลกากรไทยเราด้วย เพื่อใช้เป็นมาตรการตอบโต้กับต่างประเทศ

เพราะการนี้เรามีเพียงกฎหมายพิทักษ์ตราว่ากฎการมาตรา ๑๑ ทวิ ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการ  
กระทรวงการคลัง เรียกเก็บอากรพิเศษแก่สินค้าที่ได้รับการช่วยเหลือจากประเทศหรือบุคคล  
ใดเป็นพิเศษ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การ เกษตรหรือการอุตสาหกรรมนั้น ยังไม่เป็น  
การเพียงพอ เพราะการปฏิบัติที่ไม่เทียบกันต่อสินค้าหรือเรือสินค้าของไทยในต่างประเทศ  
นั้น เรายังไม่มีมาตรการโต้ตอบไว้ จึงทำให้สินค้าไทยและเรือไทยได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่า  
เทียมกับต่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยขาดดุลการค้าไปโดยไม่จำเป็น ทั้ง ๆ ที่ไทยเรา  
อาจแก้ไขได้ ถ้าหากเรามีกฎหมายดังกล่าวไว้

๔. ในคานาผู้ส่งออกสินค้าหรือชิปปิง นั้น ทางไทยเราไม่เห็นความสำคัญ คงปล่อยให้  
ให้บุคคลผู้ใดก็ได้ที่มีใบมอบอำนาจจาก เจ้าของสินค้ามาทำการออกสินค้าได้ทุกคนไม่ได้มีการ  
กำหนดคุณสมบัติของบุคคลดังกล่าวไว้ ทำให้การปฏิบัติงานติดต่อกับศุลกากร เป็นไปโดยไม่  
เรียบร้อยเท่าที่ควร ในต่างประเทศให้ความสำคัญของผู้ประกอบอาชีพออกสินค้า หรือที่  
เรียกว่านายหน้าศุลกากรมากจนถึงกับกำหนดให้มีการสอบคัดเลือกขึ้น และให้เฉพาะบุคคล  
ที่สอบได้ประกาศนียบัตร เท่านั้นที่จะมาติดต่อกับศุลกากรได้ นอกจากนี้ยังมีมาตร  
การควบคุมการปฏิบัติงาน โดยให้ลดลดอนใบอนุญาตใดก็ตามผิด และมีการเรียกประกัน  
ทดแทนจากบุคคลดังกล่าว เพื่อชดเชยความเสียหายในกรณีปฏิบัติงานผิดพลาดด้วย ซึ่งเห็นว่า  
ไทยเราควรได้กำหนดคุณสมบัติของผู้จะเป็นนายหน้าศุลกากรขึ้น กำหนดให้เฉพาะผู้สอบได้  
เท่านั้นที่จะรับจ้างออกสินค้าได้เป็นการทั่วไป เว้นแต่บริษัททางร้านใดจะมาทำการติดต่  
ออกของ เป็นส่วนตัว เป็นรายไปก็ได้ทั้งนี้ แต่จะรับจ้างออกของให้บุคคลอื่นโดยไม่มีใบอนุญาต  
นายหน้าศุลกากรไม่ได้ ถ้าหากทำได้ดังกล่าวจะเป็นผลดีแก่ทั้งทางราชการและแก่พ่อค้า  
อย่างยิ่ง เพราะจะได้อันที่มีความรู้ความชำนาญจริง ๆ ไม่มีการหลอกลวงกันแบบปัจจุบันนี้  
เพราะมีมาตรการลงโทษไว้ด้วยแล้ว ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับนายหน้าหาประกันของ  
บริษัทประกันภัยต่าง ๆ ในประเทศไทย ในปัจจุบันนี้ก็ต้องสอบรับใบอนุญาตจากกระทรวง  
พาณิชย์ <sup>๒</sup> และมีมาตรการลงโทษในกรณีทำผิดด้วย จึงปรากฏว่าได้ผลดีกว่าแต่เดิม

<sup>๒</sup> พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ หมวดที่ ๕

ขณะที่ไม่มีการสอบรับใบอนุญาตนายหน้าประกันภัย

๕. กำนานำเข้าทางไปรษณีย์นั้น ใช้ประเมินราคาและอากรตามวันที่เปิด  
ดงเมล็เป็นเกณฑ์ จึงชักกับมูลค่า ๑๐ ทวิ เพราะวันที่เปิดดงเมล็นั้นเป็นวันหลังวันนำเข้าที่  
แท้จริงตามมูลค่า ๕๑ จึงสมควรจะแก้ไขโดยบัญญัติกฎหมายเพิ่มให้ประเมินอากรโดยถึงตาม  
ราคา สภาพ และพิทักษ์ตราผู้ตกทำกรในวันที่เปิดดงเมล็ เป็นเกณฑ์ เพื่อความเหมาะสมในทาง  
ปฏิบัติและไม่ฝักกกฎหมาย.



ศูนย์วิจัยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย